

Forebyggende kontrol

Lars Joachim Lindberg
Speciallæge i kirurgi, ph.d.-stud.

Tag dette med hjem:

- Kontrol forebygger tarmkræft
- Kontrol sker med kikkert i tarmen (Koloskopi)
- Tips til udrensning mm på www.hnpcc.dk
- Alternativer til koloskopi er ikke lige så gode
- anbefalinger om forebyggelse ændres løbende

Kontrol forebygger tarmkræft

- 2/3 af kræfttilfælde i tarmen kan helt undgås
  - resten findes tidligt, hvor helbredelse ofte er mulig
- Eneste arvelige kræft, som kan forebygges ved kontrol

Kikkertundersøgelse af tarmen (Koloskopi)

- https://www.youtube.com/watch?v=fti_BZWMWqk

Kikkertundersøgelse af tarmen (Koloskopi)

- Forstadier til kræft kan fjernes
- Ubehag
  - grænseoverskridende
  - smerter ved træk i tarmophæng og udspiling af tarm
  - forskelligt fra person til person – og fra gang til gang
– og fra undersøger til undersøger
- Mulighed for smertestillende medicin eller propofol rus
- Risici (blødning 1:1000, hul i tarmvæggen 1:10.000)

Udrensning

Produkt	Smag	Mængde medicin	Mængde væske	Elektrolytforstyrrelser (salt ubalance)
Moviprep appelsin	Appelsin	1L x 2	2L (gerne mere)	Lille risiko
Moviprep	Citron	1L x 2	2L (gerne mere)	Lille risiko
Picoprep	Appelsin	150ml x 2	4-6L	Stor risiko
Phosphoral	Ingefær/citron	165ml x 2	2L (gerne mere)	Stor risiko

- Kold medicin smager mindre (stil i køleskab)
- Bloker lugt (brug sugerør/næseklemme/Mentholatum)
- Bland med velsmagende væske (æblejuice/saft)

Udrensning

- Forsigtighed ved brug af anden medicin:
  - Optagelse kan være nedsat. NB P-piller
  - Vanddrivende pauseres evt.
  - Blodfortyndende:
    - Hjertemagnyl er ok
    - øvrige pauseres evt. Spørg ordinerende læge

Alternativer til koloskopi

- **Befolkningsscreening (afføringsprøver)**
  - god til kræft, men ikke til forstadier/polypper
- **CT eller MR colografi (scanning)**
  - udrensning som ved almindelig koloskopi
  - små polypper ses ikke
  - polypper kan ikke fjernes og vævsprøver ikke tages
  - dele af tarmen kan være uden luft og ikke til at vurdere
  - opfølgende kikkertundersøgelse kan være nødvendig

De seneste anbefalinger om forebyggelse

- De almindelige:
  - undgå tobak
  - undgå fedme
- De specielle:
  - magnyl 100mg dagligt til Lynch
  - kikkertundersøgelse af tarmen (hvert 2. år for Lynch og hvert 5. år for familier uden kendt mutation)

De vigtigste pointer

- Kontrol med kikkertundersøgelse (koloskopi) er vigtig:
  - Forstadier til kræft i tarmen kan fjernes
  - 2/3 af kræfttilfælde kan undgås
  - resten findes tidligt, hvor helbredelse ofte er mulig
- Tips til udrensning mm findes på www.hnpcc.dk